

Crna Gora
Agencija za sprečavanje korupcije

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOM NADZORU U
TOKU IZBORNE KAMPANJE ZA IZBORE U
SKUPŠTINI OPŠTINE BUDVA ODRŽANIM 17.
NOVEMBRA 2024. GODINE

Podgorica, januar 2025. godine

UVOD.....	2
AKTIVNOSTI AGENCIJE.....	2
FINANSIRANJE IZBORNE KAMPANJE POLITIČKIH SUBJEKATA	4
IZBORI ZA ODBORNIKE U SKUPŠTINI OPŠTINE BUDVA	6
KONTROLA IZVJEŠTAJA POLITIČKIH SUBJEKATA/ PRIKUPLJENIH I UTROŠENIH SREDSTAVA.....	11
UPOTREBA JAVNIH RESURSA U IZBORNOJ KAMPANJI	13
6.1 Kontrola poštovanja zabrane vršenja pritiska i zabrane upotrebe javnih resursa i distribucije propagandnog materijala i ograničenja korišćenja prostorija.....	14
6.2 Kontrola poštovanja zabrana u vezi sa plaćenim reklamiranjem	14
6.3 Kontrola poštovanja zabrane u vezi sa mjesečnom potrošnjom i obaveze dostavljanja analitičkih kartica	14
6.4. Kontrola poštovanja zabrane upotrebe državne mehanizacije i opreme	15
6.5. Transparentnost socijalnih davanja i budžetskih rashoda.....	16
6.6. Kontrola poštovanja zabrane otpisa dugova.....	18
6.7. Kontrola poštovanja zabrane korišćenja službenih automobila	18
6.8. Kontrola poštovanja zabrane zapošljavanja	19
ZAKLJUČAK	20
ANEX 1: Tabela prikazi (I-VII) – Izborna kampanja (politički subjekti)	21

UVOD

Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (*u daljem tekstu: Zakon*) su propisane obaveze, ograničenja i zabrane za organe vlasti, političke subjekte i Agenciju za sprečavanje korupcije (*u daljem tekstu: Agencija*) u toku izborne kampanje, odnosno mjesec dana nakon održavanja izbora. Agencija vrši kontrolu finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja, odnosno vrši nadzor nad sprovođenjem Zakona i *time doprinosi daljem jačanju integriteta izbornog procesa kroz odgovornu upotrebu javnih resursa i transparentno finansiranje političkih subjekata.*

Izbori za odbornike u Skupštini Budva raspisani su Odlukom o raspisivanju izbora za odbornike br. 014/24-1312-01 od 17. avgusta¹, dok je Izborna komisija Opštine Budva 27. novembra utvrdila konačne rezultate.²

U skladu sa članom 58 stav 6 Zakona, odnosno Planom kontrole i nadzora kao i sprovedenim aktivnostima u toku izborne kampanje, Agencija u propisanom roku do 60 dana od dana proglašenja konačnih rezultata izbora, donosi Izvještaj o sprovedenom nadzoru u toku izborne kampanje za izbor odbornika u Skupštini opštine Budva i izvršenoj kontroli finansiranja izborne kampanje političkih subjekata za izbore održane 17. novembra. Izvještaj sadrži i analizu prikupljenih i utrošenih sredstava iz podnijetih Izvještaja političkih subjekata u toku kampanje.

AKTIVNOSTI AGENCIJE

Od početka rada Agencije na planiran i sveobuhvatan način se razvijaju kapaciteti Agencije u cilju efikasnog sprovođenja kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja i obezbjeđivanja transparentnosti u izbornoj kampanji. Isto posebno uključuje razvoj IT sistema Agencije, unapređenje obrazaca za izvještavanje političkih subjekata i stalnu komunikaciju sa odgovornim licima u političkim subjektima, organima vlasti kao i zainteresovanom javnosti.

U cilju sprovođenja nadležnosti propisanih zakonom, Agencija je 27. avgusta 2024. godine, usvojila Plan kontrole i nadzora za izbornu kampanju za izbore koji su održani 17. novembra 2024. godine.³ Planom su definisane aktivnosti koje obuhvataju redovne, proaktivne provjere poštovanja Zakona od strane organa vlasti i političkih subjekata, odnosno utvrđene su institucije i politički subjekti u kojima će se vršiti kontrola sprovođenja pravila i poštovanja zabrana i ograničenja propisanih Zakonom. Sadržaj Plana obuhvata i uputstvo za obveznike Zakona (političke subjekte i organe vlasti) o ispunjavanju propisanih

¹ <http://sluzbenilist.me/pregled-dokumenta/?id={4A3243F1-89E7-46D8-90E9-6B653D3826C8}>

² https://dik.co.me/images/BUDVA/Izbiri/SQ/2024/ZAPISNIK_O_UTVR%C4%90IVANJU_KONA%C4%8CNIH_REZULTATA_IZBORA_ODR%C5%BDANIH_17.11.2024.GODINE.pdf

³ https://www.antikorupcija.me/media/documents/Plan_kontrole_i_nadzora_za_izbornu_kampanju_za_izbor_odbornika_u_SO_Budva.pdf

obaveza, postavljenih zabrana i aktivnosti koje će sprovoditi Agencija u cilju kontrole finansiranja izborne kampanje.

Izvršena je jedna kontrola na terenu i to Opštine Budva odnosno izvršen je neposredan uvid u dokumentaciju i kontrola poštovanja zabrana, ograničenja i obaveza propisanih Zakonom. Takođe, izvršena je kontrola osam političkih subjekata na osnovu dokumentacije koja je dostavljena na zahtjev Agencije, a koja se odnosila na aktivnosti u toku izborne kampanje.

Posebna pažnja je posvećena odnosu Agencije sa zainteresovanom i opštom javnosti. Tako je Agencija održala niz sastanaka sa domaćim i međunarodnim partnerima u vezi sa izazovima i mogućnostima u okviru tekućeg procesa izborne reforme.

U cilju upoznavanja javnosti sa preduzetim aktivnostima, rezultatima rada i obavezama i zabranama propisanim Zakonom u toku izborne kampanje, dato je pet saopštenja za medije i četiri mišljenja na zahtjeve organa vlasti, koji su se u većini slučajeva odnosili na primjenu čl. 38, 40 i 44 Zakona u izbornoj kampanji. Urađena su tri infografika koja su postavljena na internet stranici, kao i na zvaničnim društvenim mrežama.

Sve navedene informacije i saopštenja su dostupna javnosti na internet stranici Agencije *Lokalni izbori Budva novembar 2024*.⁴

U toku izborne kampanje podnijeta su ukupno **četiri** prigovora od strane zainteresovane javnosti, civilnog sektora ili građana. Agencija je postupila po svim prigovorima i inicijativama, donijela jednu odluku o nepokretanju postupka, dok je za tri postupak u toku.

Kako bi se se obezbijedila transparentnost izbornog procesa, kao i dosljedno sprovođenje Zakona, Agencija je informisala političke subjekte i organe vlasti o njihovim zakonskim obavezama, a zainteresovanoj javnosti učinila dostupnim dokumenta o finansiranju izborne kampanje i upotrebi javnih resursa, koja su u posjedu ovog organa.

Agencija je tokom izborne kampanje kontinuirano informisala javnost o svim aktivnostima i rezultatima rada u oblasti kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja na više načina: objavljivanjem na svojoj internet stranici dokumentacije o finansiranju izborne kampanje i upotrebi javnih resursa tokom kampanje; saopštenjima za javnost koja su dostavljana medijima i objavljivana na internet stranici i nalogima Agencije na društvenim mrežama; odgovorima na dostavljena novinarska pitanja; davanjem izjava i intervju za medije i dr.

Za lokalne izbore u Skupštini opštine Budva utvrđeno je 30 nepravilnosti, dok je do dana izrade izvještaja pokrenuto **17 prekršajnih postupaka**. Tako je, 13 nepravilnosti utvrđeno zbog kršenja člana 38 stav 1 (prekoračenje mjesečne potrošnje) i pokrenuta tri prekršajna postupka, tri prekršajna postupka su pokrenuta zbog kršenja člana 44 (zapošljavanje), utvrđeno je šest nepravilnosti zbog kršenja člana 24 i 27 (otvaranje posebnog žiro računa i određivanje odgovornog lica) i pokrenuto pet prekršajnih postupaka,

⁴ <https://www.antikorupcija.me/me/dogadjaji/lokalni-izbori-budva-novembar-2024/>

dvije nepravilnosti zbog kršenja člana 16 stav 3 (dostavljanje izvještaja o medijskom oglašavanju) dok su pokrenuta dva prekršajna postupka, utvrđena je jedna nepravilnost i pokrenut jedan prekršajni postupak zbog kršenja člana 50 (dostavljanje izvještaja o troškovima) dok su tri nepravilnosti utvrđene zbog kršenja člana 54 (dostavljanje privremenog izvještaja o troškovima) i pokrenuta tri prekršajna postupka.

FINANSIRANJE IZBORNE KAMPANJE POLITIČKIH SUBJEKATA

Član 46 stav 1 Zakona o izboru poslanika i odbornika, propisuje da su politički subjekti dužni da, najkasnije 25 dana prije dana određenog za održavanje izbora, dostave izborne liste. Nakon isteka tog roka, Izborna komisija Opštine Budva je 30. oktobra utvrdila zbirnu izbornu listu za izbor odbornika u Skupštini opštine Budva.⁵

Agencija je izvršila kontrolu sprovođenja Zakona i nakon svake izvršene kontrole sačinila Izvještaj o izvršenoj kontroli ili nadzoru, koji sadrži preduzete radnje u vršenju kontrole, utvrđene nepravilnosti ili nepoštovanje Zakona, kao i predlog postupaka i mjera koje će Agencija preduzeti u skladu sa Zakonom.

Kada je u pitanju izvještavanje političkih subjekata, kod dostavljanja petnaestodnevni izvještaja o priložima od pravnih i fizičkih lica u toku izborne kampanje, Agencija je izvršila kontrolu ispunjavanja ove obaveze i dostavljenih podataka. Tako je u prvom izvještajnom periodu dostavljeno sedam izvještaja od sedam političkih subjekata koji su otvorili posebne žiro-račune i odredili odgovorno lice. Jedan politički subjekat je u prvom izvještajnom periodu prijavio ukupno 2.779€ i to 1.000€ od jednog pravnog lica i sedam novčanih priloga u iznosu od 1.779€, dok nenovčanih priloga u ovom periodu nije bilo. U drugom izvještajnom periodu dostavljena su ukupno četiri izvještaja. Dva politička subjekta su prijavila priloge, i to od jednog pravnog lica 120€ i 3.300€ od devet fizičkih lica, dok nenovčanih priloga nije bilo. U trećem izvještajnom periodu dostavljena su dva izvještaja bez prijavljenih priloga. Tako je, u tri izvještajna perioda dostavljeno 16 izvještaja o priložima pravnih i fizičkih lica i ukupno je prijavljeno **6.199€** priloga. (*ANEX 1 tabela VI*) Agencija je redovno vršila nadzor nad dostavljanjem izvještaja i iste objavljivala na internet stranici, na kojoj je omogućena pretraga po licu, izboru i podnijetim obrascima.⁶

Politički subjekti su dužni da sedam dana prije dana održavanja izbora dostave Agenciji Izvještaj o medijskom oglašavanju u izbornoj kampanji (čl. 16 stav 3 Zakona). Tako je dostavljeno svih osam izvještaja, od kojih je šest dostavljeno u propisanom roku, odnosno (11. novembra), dok su dva izvještaja dostavljena nakon isteka propisanog roka.⁷ U cilju

⁵ *Zbirna izborna lista za izbor odbornika-Skupština opštine Budva od 30. oktobra 2024. godine: Broj 1: Za budućnost Budve-Budva mora naprijed (NSD, DNP, SNP, PZP, Ujedinjena, Demos, Prava CG, Radnička partija, Slobodna CG); Broj 2: Budva naš grad-Nikola Jovanović; Broj 3: GB Pokret za grad-Dorđe Zenović; Broj 4: dr Vujičić Božidar-Glas za promjene; Broj 5: Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić; Broj 6: URA-Blažo Rađenović-Drugečije!; Broj 7: Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor!; Broj 8: Budva može bolje!-pof. Dr Nikola Milović (DPS).*

⁶ <https://obsidian.antikorupcija.me/registri/pretraga-petnaestodnevni-izvjestaja>

⁷ Nakon isteka propisanog roka izvještaj su dostavili: Demokrate-Evropa sad-Još jači- Dragana Kažanegra Stanišić i dr Vujičić Božidar-Glas za promjene

transparentnosti, svi dostavljeni izvještaji su verifikovani i objavljeni na internet stranici Agencije.⁸ Agencija je zbog kršenja ovog člana Zakona pokrenula dva prekršajna postupka.

Politički subjekti su dužni da pet dana prije dana održavanja izbora dostave Agenciji privremeni izvještaj o troškovima (čl. 54 Zakona). Tako je dostavljeno svih osam izvještaja, od kojih je pet dostavljeno u roku (odnosno 12. novembra), dok su tri izvještaja dostavljena nakon isteka propisanog roka. Svi dostavljeni izvještaji su verifikovani i objavljeni u roku od 24 časa od časa prijema.⁹ Agencija je zbog kršenja ovog člana Zakona pokrenula tri prekršajna postupka.

Od ukupno osam političkih subjekata koji su učestvovali u kampanji za izbor odbornika u Skupštini opštine Budva njih sedam je dostavilo Izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za kampanju u roku od 30 dana od dana održavanja izbora, na propisanom obrascu, na propisan način, sa bar-kodom i potpisom odgovornog lica. Jedan politički subjekat je dostavio Izvještaj nakon Zakonom propisanog roka. Svi dostavljeni izvještaji su verifikovani i objavljeni na internet stranici Agencije u Zakonom propisanom roku.¹⁰ Zbog kršenja ovog člana Agencija je pokrenula jedan prekršajni postupak.

Ovlašćeni službenici Agencije su sproveli kontrolu dostavljenih izvještaja političkih subjekata, po osnovu kompletnosti prateće dokumentacije, izvoda iz banke, prijavljenih troškova izborne kampanje, nenovčanih priloga i medijskog oglašavanja u toku kampanje.

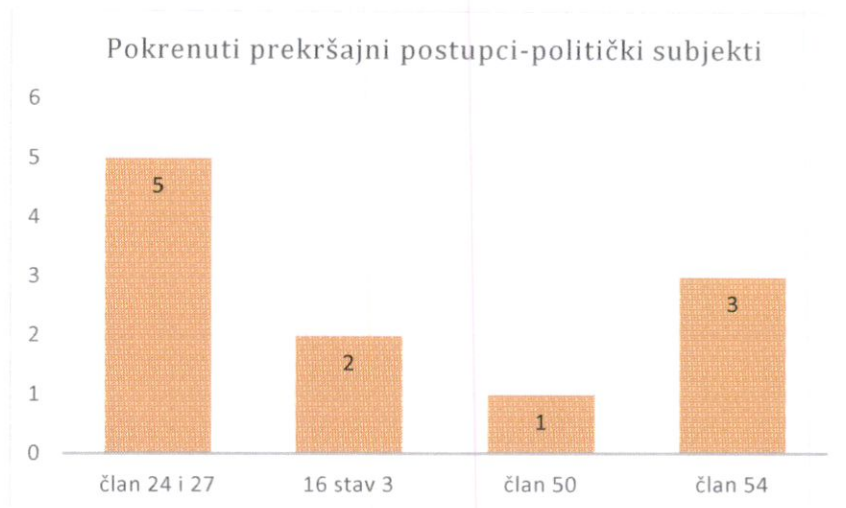
Politički subjekti su ukupno dostavili 40 izvještaja, dok je Agencija u najkraćem roku izvršila kontrolu i na svojoj internet stranici objavila sve dostavljene izvještaje. Time se u velikoj mjeri doprinijelo transparentnosti prikupljenih i utrošenih sredstava u toku izborne kampanje.

Iako je Agencija zauzela proaktivan pristup i u slučaju nedostavljanja izvještaja u roku ili primijećenih nepravilnosti uputila **25 upozorenja** na koja su politički subjekti pozitivno reagovali i postupili u skladu sa istim (npr. pet se odnosilo na petnaestodnevne izvještaje, tri na privremeni izvještaj o troškovima), iz razloga nedostavljanja izvještaja pokrenuto je **11 prekršajnih postupaka** protiv političkih subjekata i odgovornih lica (dva iz razloga kršenja člana 16 stav 3-dostavljanje izvještaja o medijskom oglašavanju), jedan postupak zbog kršenja člana 50 (dostavljanje izvještaja o troškovima) i tri postupka zbog kršenja člana 54 (dostavljanje privremenog izvještaja o troškovima), kao i pet postupaka zbog kršenja članova 24 i 27 Zakona.

⁸ Izvještaji medijskom oglašavanju se u skladu sa Zakonom ne objavljuju, ali je Agencija u cilju obezbjeđivanja pune transparentnosti objavila sve dostavljene izvještaje

⁹ Nakon isteka propisanog roka izvještaj su dostavili: Grupa birača Budva naš grad-Nikola Jovanović; Demokrate-Evropa sad-Još jači- Dragana Kažanegra Stanišić; Dr Vujičić Božidar-Glas za promjene

¹⁰ Izvještaje u skladu sa članom 50 Zakona nakon Zakonom propisanog roka je dostavio: Dr Vujičić Božidar-Glas za promjene

Grafik 1: Prikaz pokrenutih postupaka po članovima Zakona

IZBORI ZA ODBORNIKE U SKUPŠTINI OPŠTINE BUDVA

Za potrebe finansiranja izborne kampanje iz javnih izvora opredijeljeno je ukupno **86.337,50€**. U skladu sa članom 24 Zakona, politički subjekti su otvorili poseban žiro-račun, dok je isplaćeno 20% tih sredstava u jednakim iznosima političkim subjektima (*ukupno osam izbornih lista/političkih subjekata*), odnosno ukupno **17.267,50€**, pa je tako osam političkih subjekata koji su predali izborne liste dobilo po **2.158,44€**. (ANEX 1 tabela I)

U roku od 30 dana od dana održavanja izbora politički subjekti dostavljaju Agenciji Izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju, sa pratećom dokumentacijom, u štampanoj i elektronskoj formi na utvrđenom obrascu Agencije. Dostavljeno je ukupno osam izvještaja.¹¹ Članom 21 Zakona je propisana obaveza organu lokalne uprave, da nakon obavještenja Agencije izvrši prenos sredstava po osnovu osvojenih mandata.

Tako, najveći iznosi raspodijeljenih sredstava političkim subjektima iz javnih izvora po osnovu potvrđenih lista i osvojenih mandata su pripali političkim subjektima: GB Budva naš grad-Nikola Jovanović i koaliciji Za budućnost Budve-Budva mora naprijed (NSD, DNP, SNP, PZP, Ujedinjena, Demos, Prava CG, Radnička partija, Slobodna CG) po **21.584,40€**, Budva može bolje!-pof. Dr Nikola Milović (DPS) **17.267,52€**, koaliciji Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić **8.633,76€**, GB Pokret za grad-Đorđe Zenović i koaliciji Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor! po **6.475,32€**, URA-Blažo Rađenović-Drugačije! **4.316,88€** i dr Vujičić Božidar-Glas za promjene **2.158,44€**.

¹¹ Izvještaje su dostavili: Grupa birača Budva naš grad-Nikola Jovanović; DPS - Za Budvu! Srcem i znanjem! Prof. dr Nikola Milović; URA-Blažo Rađenović-Drugačije!; Grupa birača "Pokret za grad - Đorđe Zenović"; Demokrate-Evropa sad-Još jači- Dragana Kažanegra Stanišić; Za budućnost Budve (NSD, DNP, SNP, PZP, Ujedinjena, Demos, Prava CG, Radnička, Slobodna CG); Dr Vujičić Božidar-Glas za promjene; Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani).

Agencija je izvršila kontrolu dostavljenih izvještaja, dostavljene dokumentacije i izvršila upoređivanje i analizu na osnovu informacija i podataka koje je prikupila u toku izborne kampanje.

Od priloga fizičkih lica politički subjekti su prikupili ukupno **21.678€** (*ANEX 1 tabela II*) i to: Grupa birača Budva naš grad-Nikola Jovanović je prikupila 20 novčanih priloga u iznosu od 18.099€ i Grupa birača Pokret za grad - Đorđe Zenović 12 novčanih priloga u ukupnom iznosu od 3.579€, dok ostali politički subjekti, u podnešenim izvještajima nijesu prijavili priloge.

Kada su u pitanju prilozima od pravnih lica, ukupno je prikupljeno **7.120€**, od čega 1.420€ novčanih i 5.700€ nenovčanih, i to: Grupa birača Budva naš grad-Nikola Jovanović je prikazao novčani priloga od strane jednog pravnog lica u iznosu od 300€ dok je Grupa birača Pokret za grad - Đorđe Zenović prikazao ukupno 6.820€ od kojih 1.120€ novčanih i 5.700€ nenovčanih.

Agencija je vršila provjeru obračuna i izvještavanja o primljenim nenovčanim priložima i iz dostupnih evidencija i dostavljenih izvještaja utvrdila da je ukupno prikupljeno **5.700€** nenovčanih priloga¹² i to od četiri pravna lica koje je u izvještaju prikazao politički subjekat Pokret za grad - Đorđe Zenović, dok ostali politički subjekti u dostavljenim izvještajima nijesu prikazali nenovčane priloge.

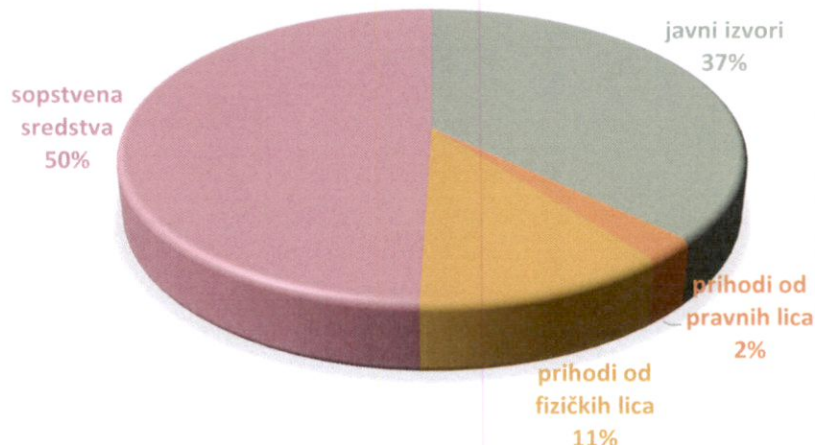
Naime, Agencija je u svim dosadašnjim ciklusima pratila aktivnosti političkih subjekata, vršila suštinsku kontrolu tačnosti i potpunosti izvještaja političkih subjekata i tražila izjašnjenja od političkih subjekata iz razloga neslaganja podataka iz evidencije Agencije i podataka iz izvještaja partija.

Takođe, politički subjekti su vršili prenos sredstava sa glavnog računa, odnosno koristili sopstvena sredstva¹³ u iznosu od **23.000€**. Ova sredstva je koristila samo koalicija Za budućnost Budve-Budva mora naprijed, dok ostali politički subjekti ova sredstva nijesu koristili. (*ANEX 1 tabela II*)

Imajući u vidu prethodno navedeno, uvidom u dostavljene izvještaje i prateću dokumentaciju utvrđeno je da su podnosioci izbornih lista za izbore održane 17. novembra 2024. godine, prikupili sredstva u ukupnom iznosu od **69.065,52€**, gdje nije uračunat iznos koji su politički subjekti dobili po osnovu osvojenih mandata (*ANEX 1 tabela II*), od čega su: ukupno opredijeljena sredstva **17.267,52€** (20% koji su namijenjeni svim političkim subjektima kao učesnicima), odnosno 25% od ukupno prikupljenih sredstava, sopstvena sredstva **23.000€**, odnosno 33,30% od ukupno prikupljenih sredstava; sredstva od priloga fizičkih lica **21.678€**, odnosno 31,39% i sredstva od priloga pravnih lica **7.120€**, odnosno 10,31% od ukupno prikupljenih sredstava.

¹² Pružanje usluga ili proizvoda datih političkom subjektu bez naknade ili pod uslovima kojima se taj politički subjekat stavlja u povlašćeni položaj u odnosu na druge potrošače (član 7 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja)

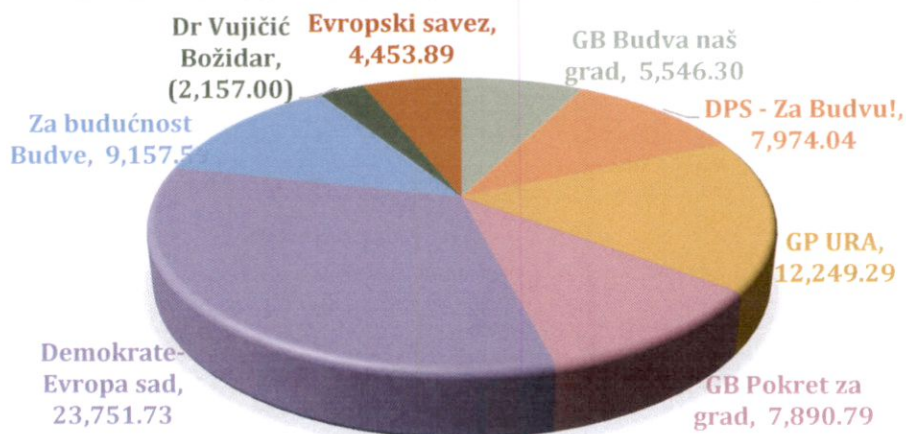
¹³ Član 17 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Grafik 2: Prikaz prikupljenih sredstava u izbornoj kampanji po izvorima finansiranja

Politički subjekti su ispoštovali limit propisan članom 23 stav 2 Zakona da visina sredstava iz privatnih izvora ne može preći iznos sredstava koja mu pripadaju u smislu člana 20 stav 2 Zakona, koji je za izbore u Opštini Budva iznosio **64.753,13€**. (ANEX 1 tabela V)

Ukoliko se broj osvojenih mandata od strane političkih subjekata koji su učestvovali na izborima za odbornike u Skupštini opštine Budva uporedi sa iznosom utrošenih sredstava, mandat je najmanje koštao koaliciju Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor! i to 4.453,89€ a najviše koaliciju Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić 23.751,73€. (ANEX 1 tabela III)

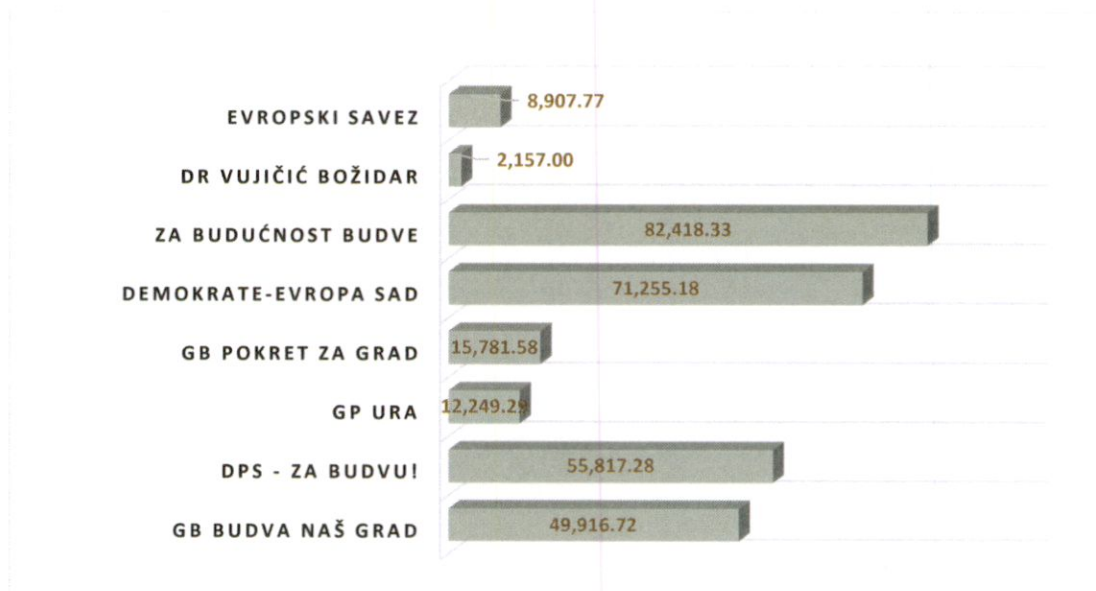

Grafik 3: Cijena osvojenog mandata

U izvještajima podnijetim nakon održanih izbora politički subjekti su izvještavali u skladu sa obrascem koji je utvrđen od strane Agencije koji sadrži osam tabela za

izvještavanje o troškovima izborne kampanje. Ukupni troškovi prikazani u izvještajima iznosili su **298.503,15€**. (ANEX 1 tabela VII)

Detaljnou analizom i kontrolom dostavljenih Izvještaja, odnosno prateće dokumentacije, utvrđeno je da su politički subjekti za predizborne skupove izdvojili ukupno **24.522,49€** (8,22%), za reklamne spotove i reklamni materijal **71.202,51€** (23,85%), za internet oglašavanje **34.754,96€** (19,21%), za banere/saopštenja na portalu **9.998,26€** (5,53%), za štampane medije **10.567,84€** (5,84%), za zakup bilborda i city light površina **95.518,93€** (52,79%), za reklamiranje i predstavljanje TV stanicama **29.810,78€** (16,48%), za reklamiranje i predstavljanje na radio stanicama **0€**, za troškove istraživanja javnog mnjenja **3.630€** (1,22%), za angažovanje opunomoćenih predstavnika **900€** (0,3%), za režijske i troškove opšte administracije **10.231,19€** (3,43%), za troškove prevoza **929,81€** (0,31%) i za ostale troškove izborne kampanje **6,155,29€** (2,06%). (ANEX 1 tabela IV)

Grafik 4: Prikaz utrošenih sredstava za izbornu kampanju po vrsti troška

Imajući u vidu činjenicu da je potvrđeno osam izbornih lista, otvoreno je osam posebnih izbornih žiro-računa i dostavljeno osam izvještaja o prikupljenim i utrošenim sredstvima, u nastavku će biti prikazana analiza i struktura troškova.

Za budućnost Budve-Budva mora naprijed;
 Budva naš grad-Nikola Jovanović;
 GB Pokret za grad-Đorđe Zenović;
 dr Vujičić Božidar-Glas za promjene;
 Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić;
 URA-Blažo Rađenović-Drugačijel;
 Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor!;

Budva može bolje!-pof. Dr Nikola Milović (DPS)

Troškovi za predizborne skupove iznosili su ukupno **24.522,49€ (8,22%)**. U najvećem iznosu su prikazani od strane političkog subjekta Budva može bolje!-pof. Dr Nikola Milović (DPS) 19.343,73€; koalicije Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić 4.187,05€; URA-Blažo Rađenović-Drugačije! 870,26€ i od strane koalicije Za budućnost Budve-Budva mora naprijed 121€, dok ostali politički subjekti u izvještajima nisu prikazali ove troškove.

Troškovi za reklamne spotove i reklamni materijal prikazani su u iznosu od **71.202,51€ (23,85%)** i odnosili su se na izradu reklamnog materijala. Koalicija Za budućnost Budve-Budva mora naprijed je u Izvještaju iskazala troškove u iznosu od 13.749,23€, Budva naš grad-Nikola Jovanović 8.230,72€, GB Pokret za grad-Đorđe Zenović 2.600€, koalicija Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić 20.730,72€, URA-Blažo Rađenović-Drugačije! 4.844,05€, koalicija Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor! 2.052€ i Budva može bolje!-pof. Dr Nikola Milović (DPS) 18.995,79€. Grupa birača dr Vujičić Božidar-Glas za promjene nije iskazao ovu vrstu troškova.

Troškovi za internet oglašavanje prikazani su u ukupnom iznosu od **34.754,96€ (19,21%)** i to: Koalicija Za budućnost Budve-Budva mora naprijed je u Izvještaju iskazala troškove u iznosu od 18.800€, Budva naš grad-Nikola Jovanović 6.849,70€, GB Pokret za grad-Đorđe Zenović 1.998,92€, koalicija Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić 4.292,01€, URA-Blažo Rađenović-Drugačije! 2.121,15€ i koalicija Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor! 693,18€. Politički subjekti Budva može bolje!-pof. Dr Nikola Milović (DPS) i dr Vujičić Božidar-Glas za promjene nijesu iskazali ovu vrstu troškova.

Za predstavljanje izbornog programa politički subjekti su koristili i reklamiranje na banerima/web-portalima i za usluge te vrste izdvojili su ukupno **9.998,26€ (5,53%)**. Najviše je izdvojila koalicija Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić 7.018€, zatim koalicija Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor! 2.477,14€ i koalicija Za budućnost Budve-Budva mora naprijed 503,12€. Ostali politički subjekti nijesu iskazali ovu vrstu troškova.

Kada su u pitanju troškovi za oglašavanje putem štampanih medija prikazani su samo od strane Grupe birača Budva naš grad-Nikola Jovanović u iznosu od **10.567,84€ (5,84%)**.

Politički subjekti izdvojili su za reklamiranje i predstavljanje na TV stanicama, **29.81,78€ (16,48%)**. Od toga grupa birača Budva naš grad-Nikola Jovanović 14.048,71€, koalicija Za budućnost Budve-Budva mora naprijed 12.858,07€, koalicija Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić i grupa birača dr Vujičić Božidar-Glas za promjene po 1.452€. Ostali politički subjekti nijesu iskazali ovu vrstu troškova.

U izvještajima političkih subjekata nijesu iskazani troškovi za reklamiranje i predstavljanje izbornih programa na radio stanicama.

Ukupna suma za zakup bilborda i city light površina iznosila je **95.518,93€ (52,79%)**. Od toga je koalicija Za budućnost Budve-Budva mora naprijed iskazala troškove

u iznosu od 34.983,20€, Budva naš grad-Nikola Jovanović 2.178€, GB Pokret za grad-Đorđe Zenović 10.921,14€, koalicija Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić 26.545,90€, URA-Blažo Rađenović-Drugečije! 1.936€, koalicija Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor! 1.996,50€ i Budva može bolje!-pof. Dr Nikola Milović (DPS) 16.958,19€. Grupa birača dr Vujičić Božidar-Glas za promjene nije iskazao ovu vrstu troškova.

Kada su u pitanju troškovi istraživanja javnog mnjenja prikazani su samo od strane Grupe birača Budva naš grad-Nikola Jovanović u iznosu od **3.630€ (1,22%)**.

Kada su u pitanju troškovi angažovanja opunomoćenih predstavnika prikazani su samo od strane URA-Blažo Rađenović-Drugečije! U iznosu od **900€ (0,30%)**.

Režijski troškovi i troškovi opšte administracije iskazani su u iznosu od **10.231,19€ (3,43%)** i to od grupe birača Budva naš grad-Nikola Jovanović 4.378,23€, GB Pokret za grad-Đorđe Zenović 242€, Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić 5.009,08€, URA-Blažo Rađenović-Drugečije! 176,38€, Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor! 423,50€ i Budva može bolje!-pof. Dr Nikola Milović (DPS) 2€. Politički subjekti koalicija Za budućnost Budve-Budva mora naprijed i grupa birača dr Vujičić Božidar-Glas za promjene nijesu iskazali ovu vrstu troškova.

Troškovi prevoza prikazani su u ukupnom iznosu od **929,81€ (0,31%)** od dva politička subjekta i to Budva može bolje!-pof. Dr Nikola Milović (DPS) u iznosu od 517,57€ i Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor! 412,24€. Ostali politički subjekti nijesu iskazali ovu vrstu troškova.

Ostali troškovi izborne kampanje iznosili su **6.155,29€ (2,06%)**. Koalicija Za budućnost Budve-Budva mora naprijed je u Izvještaju iskazala troškove u iznosu od 1.403,71€, Budva naš grad-Nikola Jovanović 33,52€, GB Pokret za grad-Đorđe Zenović 19,26€, koalicija Demokrate-Evropa sad-Još jači-Dragana Kažanegra Stanišić 1.739,14€, URA-Blažo Rađenović-Drugečije! 1.401,45€, koalicija Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)-Čist izbor! 853,21€ i grupa birača dr Vujičić Božidar-Glas za promjene 705€, dok politički subjekat Budva može bolje!-pof. Dr Nikola Milović (DPS) nije iskazala ovu vrstu troškova.

KONTROLA IZVJEŠTAJA POLITIČKIH SUBJEKATA/ PRIKUPLJENIH I UTROŠENIH SREDSTAVA

Agencija je vršila redovnu kontrolu poštovanja obaveza, zabrana i ograničenja za političke subjekte skladu sa Zakonom i Planom kontrole i nadzora.

U skladu sa propisanim pravnim okvirom koji reguliše ovu oblast, za vrijeme izborne kampanje politički subjekti otvaraju poseban žiro-račun za finansiranje troškova izborne kampanje i određuju lice odgovorno za finansijsko poslovanje i izvještavanje (jedan politički subjekat nije ispunio ovu obavezu). Sva sredstva namijenjena za finansiranje kampanje uplaćuju se na poseban račun i sva plaćanja troškova kampanje vrše se sa tog računa. Od ukupno prikupljenih sredstava političkih subjekata 37,16% su sredstava iz javnih izvora,

49,50% je sopstvenih sredstava, 10,93% priloga fizičkih lica i 2,41% priloga pravnih lica. Svi politički subjekti su ispoštovali propisane limite za ukupno prikupljena sredstva iz privatnih izvora, kao i propisane limite za priloge. Kada su u pitanju davaoci priloga, izvršena je kontrola propisanih zabrana iz člana 33 Zakona za lica koja su dala prilog za izbornu kampanju, odnosno kontrola propisane zabrane davanja priloga za fizička lica i preduzetnike koji nemaju biračko pravo i za lica pravosnažno osuđena za krivična djela sa elementima korupcije i organizovanog kriminala finansirala izbornu kampanju. Tako je upućen dopis Ministarstvu unutrašnjih poslova za provjeru 29 lica kroz birački spisak, a izvršena je i provjera kroz kaznenu evidenciju Ministarstva pravde za navedena lica. Nakon izvršene kontrole utvrđeno je da nije bilo kršenja ovog člana Zakona.

Agencija je vršila provjeru obračuna i izvještavanja o primljenim nenovčanim priložima i iz dostupnih evidencija i dostavljenih izvještaja utvrdila da je u toku izborne kampanje bilo nenovčanih priloga, odnosno pružanja usluga ili proizvoda datih političkom subjektu bez naknade. Utvrđeno je da su u izvještajima prijavljena četiri nenovčana priloga i to od političkog subjekta Pokret za grad – Đorđe Zenović u visini od ukupno od **5.700€**.

U dijelu iskazanih troškova izvršena je *suštinska i dubinska kontrola aktivnosti* političkih subjekata i njihovih prikupljenih i utrošenih sredstava u kampanji, u skladu sa usvojenom Metodologijom. Ta kontrola je obuhvatila monitoring i analizu objavljenih podataka, upoređivanje objavljenih i dostavljenih podataka.

Tako su praćene aktivnosti političkih subjekata, posebno u dijelu iskazanih troškova, na osnovu kojih je prikupljana dokumentacija koja prati te aktivnosti, uključujući fakture, ugovore, reklamne uzorke i sl. Dio evidentiranih podataka se odnosi na monitoring pruženih usluga i troškova političkih subjekata prilikom čega je prikupljena dokumentacija (ugovori i fakture) od ukupno pet pružaoca usluga, koja se odnosi na usluge ili proizvode date političkim subjektima u toku izborne kampanje (dopisi pružaocima usluga upućeni 17. septembra). Od ovog broja, jedan pružalac usluga se izjasnio da nije pružao usluge političkim subjektima.

Zatim, u skladu sa članom 16 Zakona, 24 subjekata koji pružaju usluge medijskog oglašavanja političkim subjektima u kampanji, su dostavila Agenciji cjenovnike medijskog oglašavanja. Redovno su dostavljani ugovori koji su zaključeni u kampanji, odnosno 18 ugovora koji su objavljeni na internet stranici Agencije.¹⁴ Agencija je 2021. godine dala Mišljenje za primjenu člana 16 Zakona u praksi, koje je objavljeno na internet stranici.¹⁵

Izvršena je analiza i provjera osam dostavljenih izvještaja i konstatovane su nepravilnosti koje se odnose na: nedostavljanje dokumentacije (fakture, ugovori i izvodi) za određene troškove, nedostavljanje odluka o prenosu sopstvenih sredstava, neprikazivanje troškova u Izvještaju konstatovanih u izvodima iz banke, nepopunjavanje izvještaja u skladu

¹⁴ <https://www.antikorupcija.me/me/kontrola-politickih-subjekata-izbornih-kampanja/odlukeugovori-lokalni-izbori-budva-novembar-2024/>

¹⁵ <http://www.antikorupcija.me/me/kontrola-politickih-subjekata-izbornih-kampanja/2006261207-misljenja-vezana-za-izbornu-proceduru/>

sa Smjernicama za popunjavanje obrasca izvještaja o porijeklu, visini istrukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju, zaključivanje ugovora prije otvaranja posebnog žiro-računa za izbornu kampanju, neslaganje prateće dokumentacije i dostavljenog izvještaja. Kontrolom svih dostavljenih izvještaja konstatovane **pet nepravilnosti** (nedostavljanje dokumentacije, neprijavljivanje određenih troškova...).

Politički subjekti imaju obavezu zatvaranja računa u roku od 90 dana od dana objavljivanja konačnih rezultata izbora (član 25 Zakona).

UPOTREBA JAVNIH RESURSA U IZBORNOJ KAMPANJI

Zakonom su propisana ograničenja i zabrane upotrebe javnih resursa i obaveze izvještavanja organa vlasti u toku izborne kampanje, u cilju transparentnosti upotrebe javnih resursa, odnosno jačanja povjerenja u izborni proces.

Agencija je izvršila kontrolu sprovođenja Zakona i sačinila Izvještaj o izvršenoj kontroli ili nadzoru, gdje su opisane preduzete radnje u vršenju kontrole, utvrđene nepravilnosti, kao i predlog postupaka i mjera koje će Agencija preduzeti u skladu sa Zakonom. Kod izvještajnih obaveza organa vlasti, Agencija je izvršila kontrolu njihovog sprovođenja kad je u pitanju sedmodnevno izvještavanje u skladu sa članom 38 i 43 Zakona (analitičke kartice i izdati putni nalozi. Kada je u pitanju sprovođenje člana 44 Zakona (zapošljavanje), ovlašćeni službenici Agencije su izvršili kontrolu dostavljene dokumentacije u toku izborne kampanje (dostavljeno ukupno 486 ugovora/rješenja) i iste objavili na internet stranici Agencije. Takođe, navedeni podaci su dostupni kroz tabelarne prikaze na internet stranici Agencije.

Kada su u pitanju propisane zabrane, Agencija je sprovela kontrolu poštovanja i sprovođenja: čl. 35 i 36 Zakona (Zabrana vršenja pritiska prilikom prikupljanja priloga ili bilo koje druge aktivnosti vezane za kampanju i finansiranje političkih subjekata, korišćenja prostorija organa vlasti za pripremu i realizaciju aktivnosti kampanje, ukoliko se isti uslovi ne obezbijede svim učesnicima i distribucije propagandnog materijala i prikupljanje potpisa podrške za predaju izborne liste političkog subjekta u organu), člana 37 (Zabrana plaćenog reklamiranja koje na bilo koji način može favorizovati političke subjekte), člana 38 (Zabrana mjesečne potrošnje veće od prosječne mjesečne potrošnje u prethodnih šest mjeseci od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, odnosno zabrana mjesečne potrošnje veće od prosječne mjesečne potrošnje u posljednjih šest mjeseci prethodne godine), člana 39 (Zabrana upotrebe državne mehanizacije), člana 40 (Zabrana državnim i lokalnim budžetskim potrošačkim jedinicama, isplate odnosno davanja jednokratne novčane pomoći), člana 42 (Zabrana otpisa dugova građanima) i člana 43 (Zabrana javnim funkcionerima korišćenja službenih automobila).

Analizirane su i kontrolisane analitičke kartice koje se odnose na socijalne pomoći i potrošnju budžetske rezerve (uključujući i prateću dokumentaciju), odluke i dokumentacije

koja se odnosi na zapošljavanje u izbornoj kampanji i poštovanje dozvoljene visine mjesečne potrošnje za mjesec u kojem se vrši kontrola.

U toku izborne kampanje podnijeta su četiri prigovora i svi su odnosili na prijave zbog eventualnih zloupotreba javnih resursa u izbornoj kampanji.

U nastavku je prikaz ispunjavanja zabrana i ograničenja propisanih čl. 35 – 44 Zakona.

6.1 Kontrola poštovanja zabrane vršenja pritiska i zabrane upotrebe javnih resursa i distribucije propagandnog materijala i ograničenja korišćenja prostorija

Članom 35 je propisana zabrana vršenja pritiska prilikom prikupljanja priloga ili bilo koje druge aktivnosti vezane za izbornu kampanju i finansiranje političkih subjekata, dok je članom 36 propisana zabrana korišćenja prostorija organa vlasti za pripremu i realizaciju aktivnosti kampanje, ukoliko se isti uslovi ne obezbijede svim učesnicima u izbornom procesu, odnosno distribucija propagandnog materijala političkog subjekta u organima vlasti i prikupljanje potpisa podrške za predaju izborne liste političkog subjekta u organu.

Agencija je redovno pratila aktivnosti političkih subjekata (partijske konvencije, skupove i sl.) i kontrolisala pod kojim uslovima je odobreno korišćenje prostorija organa vlasti za pripremu i realizaciju aktivnosti kampanje, odnosno time vršila kontrolu poštovanja zabrane kojom se prostorije mogu koristiti samo ukoliko se isti uslovi obezbijede svim učesnicima u izbornom procesu.

Skupovi su se održavali u Hotelu „Dukley“, u sali „Ljetopis Stars“, d.o.o. „Beppler and Jacobson Montenegro“, dok su konvencije održane u d.o.o. „Akademija znanja“ i hotelu „Mediterran“. Troškovi održanih skupova iznosili su ukupno 20.335,99€ (u iznos su uračunati i muzički nastupi, produkcija, usluge korišćenja opreme za binu) **i isti su iskazani** u dostavljenim i objavljenim izvještajima kod tri politička subjekta.

6.2 Kontrola poštovanja zabrana u vezi sa plaćenim reklamiranjem

Kod primjene člana 37, koja se odnosi na zabranu plaćenog reklamiranja državnih organa i organa lokalne samouprave, javnih preduzeća, javnih ustanova i državnih fondova koja na bilo koji način mogu favorizovati političke subjekte ili njihove predstavnike u toku izborne kampanje, Agencija nije primila prigovore zbog eventualne povrede propisane zabrane, dok redovnim praćenjem aktivnosti organa vlasti nije pronađen osnov sumnje da je došlo do povrede Zakona, odnosno da je vršeno plaćeno reklamiranje koje bi moglo favorizovati političke subjekte u bilo kom smislu.

6.3 Kontrola poštovanja zabrane u vezi sa mjesečnom potrošnjom i obaveze dostavljanja analitičkih kartica

Član 38 Zakona propisuje zabranu, državnim i lokalnim budžetskim potrošačkim jedinicama, osim DIK i OIK, mjesečne potrošnje veće od prosječne mjesečne potrošnje u prethodnih šest mjeseci od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, osim u slučajevima vanrednog stanja, u skladu sa Zakonom. Zabrana iz stava 1 ovog člana odnosi se i na, pravna

lica koja vrše javna ovlašćenja, odnosno djelatnost od javnog interesa na osnovu ugovora sa nadležnim organom i na privredna društva koja su u vlasništvu države ili jedinice lokalne samouprave u skladu sa zakonom kojim se uređuje prevencija i spriječavanje korupcije. Izuzetno od stava 1 ovog člana državnim ustanovama za obavljanje poslova socijalne i dječje zaštite i državnim i lokalnim organima nadležnim za poslove poljoprivrede, zabranjena je mjesečna potrošnja veća od prosječne mjesečne potrošnje u posljednjih šest mjeseci prethodne godine.

U cilju kontrole ove zabrane, Agencija je redovno pratila potrošnju budžetskih sredstava kroz dostavljanje sedmodnevnih izvještaja, kao i dostavljenih mjesečnih izvještaja i dokumentacije od strane obveznika Zakona o prosječnoj i ukupnoj mjesečnoj potrošnji. Upućeno je ukupno **42 zahtjeva** za dostavljanje dokumentacije i podataka, dok je njihovom kontrolom tokom **septembra i oktobra**, konstatovano prekoračenje potrošnje kod **13** budžetskih potrošačkih jedinica, odnosno pravnih lica ili privrednih društava.¹⁶ Prekoračenja su nastala usljed isplate zarada za prethodni mjesec, usklađivanja penzija, isplata političkim subjektima, ugovorenih javnih nabavki i dr.

Takođe, ovim članom propisana je obaveza za sve budžetske potrošačke jedinice da, od dana raspisivanja do dana održavanja izbora i mjesec dana nakon održavanja izbora, sedmodnevno na svojoj internet stranici objavljuju analitičke kartice sa svih računa koje imaju u svom posjedu i dostavljaju ih Odboru Skupštine i Agenciji. Od početka izborne kampanje, bilo je ukupno 13 izvještajnih perioda. Ukupan broj obveznika sprovođenja Zakona na teritoriji Opštine Budva je 47.

U cilju nadzora nad sprovođenjem člana 38 Zakona Agencija je vršila monitoring internet stranica budžetskih potrošačkih jedinica koji su bili obveznici objavljivanja i dostavljanja analitičkih kartica na teritoriji Opštine Budva. Upućeno je **12 upozorenja** organima vlasti za objavljivanje analitičkih kartica. Nije bilo podnijetih prigovora.

6.4. Kontrola poštovanja zabrane upotrebe državne mehanizacije i opreme

Član 39 Zakona propisuje da se, u periodu od šest mjeseci prije roka predviđenog za održavanje izbora, računajući kao rok predviđen za održavanje izbora datum na koji su izbori bili održani u tekućem mandatu, zabranjuje privrednim društvima čiji je osnivač ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave, da svoju mehanizaciju i opremu ustupaju trećim licima na upotrebu bez posebne odluke i bez ugovora sa naknadom, izuzev u slučajevima sanacije štete nastale usljed elementarnih nepogoda, požara ili sprečavanja širenja epidemije zaraznih bolesti.

Takođe, dodatno propisuje da, sve odluke, ugovore i naloge za upotrebu mehanizacije i opreme van osnovne djelatnosti, privredna društva čiji je osnivač ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave su dužna da objave na zvaničnoj internet stranici i dostave

¹⁶ Opština Budva (20 organizacionih jedinica), DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva i DOO „Komunalno“ Budva.

Agenciji i Odboru Skupštine u roku od tri dana od dana donošenja. U toku izborne kampanje nije bilo dostavljenih ugovora o ustupanju mehanizacije i opreme.

Agencija je dodatno izvršila provjeru kod dva privredna društva¹⁷ dijelu poštovanja ove zabrane. Nije bilo podnijetih prigovora koji su se odnosili na kršenje člana 39 Zakona.

6.5. Transparentnost socijalnih davanja i budžetskih rashoda

U cilju pune transparentnosti socijalnih davanja u toku izborne kampanje, član 40 Zakona propisuje obavezu Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije i organima lokalne samouprave da redovno prikupljaju analitičke kartice, koje sadrže podatke o iznosu i broju korisnika, vrstama i primaocima socijalne pomoći. Prikupljeni podaci iz analitičke kartice su objavljivani na internet stranicama institucija koje ih prikupljaju i dostavljaju, na sedmodnevnom nivou, Skupštini Crne Gore i Agenciji. Ova obaveza se odnosila na period izborne kampanje tj. od 17. avgusta do 27. novembra 2024. godine, te je stoga tokom 15 perioda izvještavanja podnijeto i objavljeno ukupno 45 izvještaja od čega: 34 obavještenja da nije bilo isplata jednokratnih novčanih pomoći i 11 analitičkih kartica o vrstama, iznosu i primaocima socijalnih davanja.

U periodu kontrole, javne ustanove i privredna društava čiji su osnivači opštine isplatili su ukupno 68 pomoći u ukupnom iznosu od 28.660€. Pomoći su isplaćivane zaposlenima po Granskom kolektivnom ugovoru i za liječenje, rekonstrukciju krova I za sponzorstva. Takođe, od strane ovih institucija isplaćivana su i sponzorstva. Javne ustanove i privredna društava koji su vršili isplate jednokratnih novčanih pomoći u periodu kontrole, prikazani su u tabeli u nastavku:

Javne ustanove i privredna društva čiji je osnivač opština	isplaćene pomoći	ukupan iznos	osnov
DOO "Komunalno" Budva	17	5800	pomoć zbog teške materijalne situacije, za liječenje i školovanje
DOO "Komunalno" Budva	13	4,300.00	sponzorstva
JU Dnevni centar "Biseri"	2	1,890.00	pomoć zaposlenom zbog smrti člana porodice i liječenja člana porodice
JU Muzeji i galerije Budva	9	8,370.00	pomoći zaposlenim po Granskom kol. ugovoru
DOO "Vodovod i kanalizacija" Budva	1	500.00	pomoć zaposlenom za liječenje
DOO "Vodovod i kanalizacija" Budva	1	300.00	rekonstrukcija krova
DOO "Vodovod i kanalizacija" Budva	3	1,100.00	sponzorstvo
DOO "Vodovod i kanalizacija" Budva	1	300.00	pomoć fizičkom licu zbog bolesti
Lokalni javni emiter "Radio Televizija Budva"	1	500.00	pomoći zaposlenom po Kolektivnom ugovoru
DOO Parking servis Budva	1	300.00	sponzorstvo
Turistička organizacija Budva	19	5,300.00	liječenje i teška materijalna situacija
Ukupno:	68	28,660.00	

¹⁷ DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva i DOO „Komunalno“ Budva.

U periodu kontrole, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije je ukupno isplatilo ukupno 1,270,229.34€ materijalnih davanja iz socijalne i dječije zaštite za korisnike opštine Budva. Ministarstvo dostavlja i izvještaje o **isplaćenim jednokratnim pomoćima** od strane Centara za socijalni rad. U periodu kontrole JU Centar za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva nije vršio isplatu jednokratnih novčanih pomoći za opštinu Budva.

U periodu kontrole, **Opština Budva** je isplatila ukupno **91** naknadu za novorođenčad u ukupnom iznosu od **45.500€**, dok isplata jednokratnih novčanih pomoći nije bilo.

Upućena su ukupno **šest upozorenja** obveznicima Zakona, većinom iz razloga nedostavljanja ili neobjavljivanja izvještaja u propisanom roku. Nakon datog upozorenja obveznici zakona su otklonili nepravilnosti. U toku izborne kampanje nije bilo podnijetih prigovora koji su se odnosili na povredu ovog člana Zakona. (ANEX 3)

Član 41 Zakona propisuje obavezu Ministarstvu finansija i organu lokalne uprave da na sedmodnevnom nivou na svojoj internet stranici objavljuje izvode iz trezora, kao i analitičku karticu o potrošnji sredstava iz budžetske rezerve u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora. Takođe, podaci i odluke kojima su opredjeljena i plaćena sredstva dostavljaju se na sedmodnevnom nivou Skupštini i Agenciji.

U periodu kontrole, od 17. avgusta do 17. Novembra 2024. godine (13 izvještajnih perioda) objavljeno je ukupno 52 izvještaja od čega: 26 izvoda iz trezora, 15 analitičkih kartica o potrošnji sredstava iz budžetske rezerve i 11 obavještenja da nije bilo isplate sa tekuće budžetske rezerve.

Ministarstvo finansija i opština Budva su u periodu kontrole dostavili **251** Odluku na osnovu kojih su isplaćena sredstva iz budžetske rezerve od 2.715.731,97€. Odluke opštine Budva kojima su opredjeljena i plaćena sredstva su objavljene na internet stranici Agencije, link: <https://www.antikorupcija.me/me/kontrola-politickih-subjekata-izbornih-kampanja/zakljucci-clan-41-lokalni-izbori-budva-novembar-2024/>.

Ministarstvo finansija je na osnovu 177 Odluke iz budžetske rezerve isplatilo 2.580.136,74€, dok je opština Budva na osnovu 74 Odluke isplatila iz budžetske rezerve 135.595,23€.

Sa tekuće budžetske rezerve¹⁸, od strane Ministarstva finansija i opštine isplaćeno je ukupno **180** jednokratnih novčanih pomoći u ukupnom iznosu od **58.621,80€**, od čega:

- **Ministarstvo finansija: 174** jednokratne novčane pomoći u iznosu od **54.121,80€**,
 - **Opština Budva: ukupno 6** jednokratnih novčanih pomoći u ukupnom iznosu od **4.500€**.
- Sve pomoći isplaćene su za sanaciju štete od elementarnih nepogoda i za liječenje.

Upućeno je ukupno **pet upozorenja** obveznicima Zakona, većinom iz razloga nedostavljanja ili neobjavljivanja izvještaja u propisanom roku. Nakon datog upozorenja

¹⁸ *Saglasno Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti i odgovora Ministarstva zdravlja od 9. septembra 2024. godine, da epidemija od većeg epidemiološkog značaja zarazne bolesti Covid-19 i dalje postoji u Crnoj Gori, proističe da nijesu zabranjena socijalna davanja sa tekuće budžetske rezerve sa državnog i lokalnog nivoa, koja su propisana članom 40 stav 3 Zakona*

obveznici zakona su otklonili nepravilnosti. U toku izborne kampanje nije bilo prigovora koji su se odnosili na povredu ovog člana Zakona. (ANEX 3)

6.6. Kontrola poštovanja zabrane otpisa dugova

Član 42 propisuje zabranu pravnim licima čiji je osnivač, djelimični ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave da, vrše otpis dugova građanima, uključujući račune za utrošenu električnu energiju, vodu, kao i račune za sve vrste javnih usluga. Zabrana se odnosi na period od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, kao i mjesec dana nakon izbora.

Istim članom je propisano da, u godini u kojoj se održavaju redovni izbori, i u slučaju prijevremenih izbora u periodu od dana njihovog raspisivanja do dva mjeseca od utvrđivanja konačnih rezultata izbora, zabranjeno je uvođenje novih ili jednokratnih subvencija za struju i subvencija u plaćanju komunalnih usluga koje pružaju privredna društva čiji je osnivač i/ili potpuni ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave.

Takođe, u periodu od raspisivanja izbora do dva mjeseca nakon utvrđivanja konačnih rezultata izbora, nadležnim državnim i lokalnim organima, zabranjen je otpis obaveza po osnovu oprosta poreza na dodatu vrijednost, ostalih poreza i parafiskalnih dažbina.

Agencija je vršila kontrolu poštovanja ove odredbe provjerom evidencija u posjedu pravnih lica i pokrenula **dva postupka**,¹⁹ odnosno uputila zahtjeve za dostavljanje podataka i dokumentacije. Analizom dostavljenih podataka, konstatovano je da nije vršen otpis dugova.

Nije bilo podnijetih prigovora koji su se odnosili na povredu člana 42 Zakona.

6.7. Kontrola poštovanja zabrane korišćenja službenih automobila

Članom 43 stav 1 Zakona je propisana zabrana javnim funkcionerima korišćenja službenih automobila u toku izborne kampanje osim u slučajevima službene potrebe, dok je u stavu 3 propisana obaveza organima vlasti da, na svojoj internet stranici, objavljuju sedmodnevno sve izdate putne naloge za upravljanje službenim vozilima, od dana raspisivanja do dana održavanja izbora, i da ih dostavljaju Agenciji na nedeljnom nivou. Agencija je 6.12.2024. godine donijela Mišljenje na uredbu o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore.²⁰

Nalozi su u velikoj mjeri popunjavani sa potrebnim podacima. Upućeno je **19 upozorenja** obveznicima Zakona. U toku izborne kampanje podnijeti je jedan prigovor koji se odnosio na povredu člana 43 Zakona.

¹⁹ DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva i DOO „Komunalno“ Budva.

²⁰

https://www.antikorupcija.me/media/documents/Mi%C5%A1ljenje_na_uredbu_o_uslovima_i_na%C4%8Dinu_kori%C5%A1%C4%87enja_p_revoznih_sredstava_u_svojini_Crne_Gore.pdf

6.8. Kontrola poštovanja zabrane zapošljavanja

Član 44 Zakona propisuje ograničenje na način što se u organima vlasti, mogu izuzetno zaposliti lica na određeno vrijeme, odnosno zaključiti ugovor za obavljanje privremenih i povremenih poslova, radi obezbjeđivanja neometanog i redovnog odvijanja i funkcionisanja procesa rada tih organa, na osnovu odluke nadležnog organa ovih subjekata, samo ako je to predviđeno aktom o sistematizaciji radnih mjesta. Ograničenje zapošljavanja propisano u ovom članu primjenjuje se u periodu od dana raspisivanja do dana održavanja izbora.

Takođe, u skladu sa članom 44 Zakona, organi vlasti su dužni da sve odluke o zapošljavanju koje su donijete u skladu sa zakonima kojima se uređuju radni odnosi, prava i obaveze državnih službenika i namještenika i obligacioni odnosi, sa kompletnom pratećom dokumentacijom, dostave Agenciji u roku od tri dana od dana donošenja odluke, koje Agencija u roku od sedam dana od dana dostavljanja objavljuje na svojoj internet stranici.

Agenciji je, u toku izborne kampanje dostavljeno ukupno **486 ugovora**, od strane obveznika Zakona sa teritorije Skupštine opštine Budva. Sve dostavljene odluke o zapošljavanju su objavljene na internet stranici Agencije. Od ukupno dostavljenih ugovora njih 10 je po osnovu ugovora/rješenja na neodređeno, 73 po osnovu ugovora o djelu, 13 po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima, dok su se ostali odnosili na ugovore na određeno vrijeme. Detaljan pregled zapošljavanja po institucijama nalazi se u na linku [https://www.antikorupcija.me/media/documents/Zaposljavanja Budva 17.08-17.11..pdf](https://www.antikorupcija.me/media/documents/Zaposljavanja%20Budva%2017.08-17.11..pdf).

U toku izborne kampanje nije bilo prigovora koji su se odnosili na čl. 44 stav 4 Zakona.

Agencija je, u cilju detaljne i sveobuhvatne kontrole propisane obaveze dostavljanja dokumentacije za svako zapošljavanje u toku izborne kampanje tražila od Poreske uprave da dostavi podatke o svim licima koja su zasnovala radni odnos u periodu od 17. avgusta do 17. novembra, u organima koji su obveznici člana 44 Zakona. Nakon dostavljenih podataka, od strane Poreske uprave, Agencija je započela upoređivanje podataka sa dostavljenom dokumentacijom. Do dana izrade izvještaja uputila je **sedam zahtjeva** i otvorila postupke kojima od obveznika traži izjašnjavanje i dostavljanje dokumentacije o zapošljavanjima.

Nakon kontrole cjelokupne dokumentacije koja se tiče zapošljavanja, Agencija je pokrenula tri prekršajna postupka zbog kršenja člana 44 Zakona.

U skladu sa Planom kontrole i nadzora, izvršena je kontrola dokumentacije i zapošljavanja kod javnih preduzeća, odnosno kod organa kod kojih postoji sumnja da je došlo do povećanog obima zapošljavanja, a od prethodne izmjene Zakona nijesu više obveznici sprovođenja člana 44 Zakona. Sprovedene su **dvije kontrole** kod navedenih lica i to: DOO „Vodovod i kanalizacija“ i DOO „Komunalo“, na način što je traženo i dobijeno izjašnjenje kada je u pitanju zapošljavanje u toku izborne kampanje. Kod jednog subjekta kontrole nije bilo zapošljavanja niti zaključenih ugovora o djelu u ovom periodu, dok je kod drugog ukupno sklopljeno 63 ugovora (od čega 49 Ugovora preko Agencije specijalizovane za posredovanje pri zapošljavanju-Dekra) i jedan Anex Ugovora.

ZAKLJUČAK

Agencija se u periodu izborne kampanje susrela sa dosta izazova i teškoća u ostvarivanju svojih nadležnosti i praćenju i kontrolisanju upotrebe javnih resursa i aktivnosti političkih subjekata. Prije svega, od dana raspisivanja izbora do 1. septembra nijesu prikupljane niti objavljivane informacije, odnosno nije bila obezbijedena transparentnost u skladu sa Zakonom, što je dovelo do velikih problema u praksi i stvorilo poteškoće u kontroli ukupnih aktivnosti tokom izborne kampanje.

Prije svega, Agencija se suočila sa velikim unutrašnjim izazovima. Naime, kako je praćenje izborne kampanje počelo krajem avgusta, kada je izabrano novo rukovodstvo, revidiran je Plan kontrole i nadzora i raspoređeni raspoloživi kapaciteti za praćenje aktivnosti svih obveznika Zakona. Tada je otpočelo prikupljanje, objavljivanje i kontrola pristigle dokumentacije kako bi se obezbijedio integritet i transparentnost izbornog porces, pa je tako:

- ✓ Upućeno je ukupno **37** upozorenja (političkim subjektima i organima vlasti);
- ✓ Otvorena **42** postupka koji se odnose na kontrolu prekoračenja mjesečne potrošnje;
- ✓ Otvoreno **sedam** postupaka u vezi kontrole zapošljavanja i angažovanja lica, i pokrenuta tri prekršajna postupka;
- ✓ Pokrenuto ukupno **17** prekršajnih postupaka, **31** utvrđenih kršenja Zakona;
- ✓ Iskontrolisano **29 lica** davaoca priloga kroz kaznenu evidenciju Ministarstva pravde i birački spisak Ministarstva unutrašnjih poslova;
- ✓ Nakon izvršene kontrole, utvrđeno je **pet nepravilnosti** kod dostavljenih izvještaja o troškovima političkih subjekata.

Broj: 02-01-2130/4900

Datum: 27.01.2025.g.

VD DIREKTORA
mr Dušan Drakić

ANEX 1: Tabelarni prikazi (I-VII) – Izborna kampanja (politički subjekti)

Izbori	Tekući budžet	Opredijeljena sredstva 0.25%	20%	80%	Broj mandata	Cijena mandata	Limit troškova izborne kampanje
1	2	3=2*0.25%	4=3*20%	5=3-4	6	7=5/6	8
BUDVA	34,535,000	86,337.50	17,267.50	69,070	33	2,093.03	86,337.50

Tabela I: Raspodjela budžetskih sredstava

R. br.	Politički subjekat	Javni izvori	Prihodi od priloga pravnih lica	Prihodi od priloga fizičkih lica	Sopstvena sredstva	Ukupno
BUDVA 2024.						
1	Grupa birača Budva naš grad- Nikola Jovanović	2,158.44	0.00	1,500.00	0.00	3,658.44
2	DPS - Za Budvu! Srcem i znanjem! Prof. dr Nikola Milović	2,158.44	0.00	0.00	0.00	2,158.44
3	URA-Blažo Radenović-Drugačije!	2,158.44	0.00	0.00	0.00	2,158.44
4	Grupa birača "Pokret za grad - Đorđe Zenović"	2,158.44	1,120.00	3,579.00	0.00	6,857.44
5	Demokrate-Evropa sad-Još jači- Dragana Kažanegra Stanišić	2,158.44	0.00	0.00	0.00	2,158.44
6	Za budućnost Budve (NSD, DNP, SNP, PZP, Ujedinjena, Demos, Prava CG, Radnička, Slobodna CG)	2,158.44	0.00	0.00	23,000.00	25,158.44
7	Dr Vujičić Božidar-Glas za promjene	2,158.44	0.00	0.00	0.00	2,158.44
8	Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)	2,158.44	0.00	0.00	0.00	2,158.44
<i>Ukupno</i>		17,267.52	1,120.00	5,079.00	23,000.00	46,466.52

Tabela II: Ukupno prikupljena sredstva za izbornu kampanju

R. br.	Politički subjekat	Broj osvojenih mandata	Troškovi izborne kampanje	Cijena osvojenog mandata
BUDVA 2024.				
1	Grupa birača Budva naš grad-Nikola Jovanović	9	49,916.72	5,546.30
2	DPS - Za Budvu! Srcem i znanjem! Prof. dr Nikola Milović	7	55,818.28	7,974.04
3	URA-Blažo Rađenović-Drugečije!	1	12,249.29	12,249.29
4	Grupa birača "Pokret za grad - Đorđe Zenović"	2	15,781.58	7,890.79
5	Demokrate-Evropa sad-Još jači- Dragana Kažanegra Stanišić	3	71,255.18	23,751.73
6	Za budućnost Budve (NSD, DNP, SNP, PZP, Ujedinjena, Demos, Prava CG, Radnička, Slobodna CG)	9	82,418.33	9,157.59
7	Dr Vujičić Božidar-Glas za promjene	0	2,157.00	(2,157.00)
8	Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)	2	8,907.77	4,453.89
Ukupno		33	298,504.15	68,866.63

Tabela III: Cijena osvojenog mandata po političkom subjektu

R. br.	Politički subjekat	20%	80%	ukupno	učesće
BUDVA 2024.					
1	Grupa birača Budva naš grad-Nikola Jovanović	2,158.44	19,425.96	21,584.40	24.39%
2	DPS - Za Budvu! Srcem i znanjem! Prof. dr Nikola Milović	2,158.44	15,109.08	17,267.52	19.51%
3	URA-Blažo Rađenović-Drugečije!	2,158.44	2,158.44	4,316.88	4.88%
4	Grupa birača "Pokret za grad - Đorđe Zenović"	2,158.44	4,316.88	6,475.32	7.32%
5	Demokrate-Evropa sad-Još jači- Dragana Kažanegra Stanišić	2,158.44	6,475.32	8,633.76	9.76%
6	Za budućnost Budve (NSD, DNP, SNP, PZP, Ujedinjena, Demos, Prava CG, Radnička, Slobodna CG)	2,158.44	19,425.96	21,584.40	24.39%
7	Dr Vujičić Božidar-Glas za promjene	2,158.44	0.00	2,158.44	2.44%
8	Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)	2,158.44	4,316.88	6,475.32	7.32%
Ukupno		17,267.52	71,228.52	88,496.04	100.00%

Tabela IV: Raspodjela budžetskih sredstava

Izbori	Tekući budžet	Opredijeljena sredstva	20%	80%	Broj mandata	Cijena mandata	Broj političkih subjekata	Opredijeljeno 20% po političkom subjektu	Visina sredstava iz privatnih izvora koja politički subjekat može prikupiti	Limit troškova izborne kampanje
		0.25%								
1	2	3=2*0.25%	4=3*20%	5=3-4	6	7=5/6	8	9=4/8	10=9*30	11
BUDVA	34,535,000.00	86,337.50	17,267.50	69,070.00	33	2093.03	8	2158.44	64,753.13	86,337.50

Tabela V: Visina dozvoljenih sredstava

R.br.	Političke partije	Izborna lista	Poseban žiro račun			Odgovorno lice		I PERIOD 15-DNEVNI	II PERIOD 15-DNEVNI	III PERIOD 15-DNEVNI
			otvoren	obavještenje ASK	datum određivanja	ime i prezime	obavještenje ASK			
1	Grupa birača Budva naš grad- Nikola Jovanović	22.10.	18.09.	01.10.	27.08.	Nikola Jovanović	01.10.	(18.09-2.10.) 0.00€	(3-17.10.) 1.500€ FL	(18.10-01.11.) 0.00€
2	DPS - Za Budvu! Srcem i znanjem! Prof. dr Nikola Milović	22.10.	10.10.	11.10.	09.10.	Vukica Jelić	11.10.	(10-24.10.) 0.00€	(24.10-7.11.) 0.00€	(7-21.11.) 0.00€
3	URA-Blažo Rađenović- Drugačije!	18.10.	18.10.	21.10.	14.10.	Vladana Lompar	15.10.	(2-16.11.) 0.00€		
4	Grupa birača "Pokret za grad - Đorđe Zenović"	21.10.	22.10.	23.10.	21.10.	Đorđe Zenović	23.10.	(22.10-5.11.) 1.000€ PL i 1.779€ FL	(06.11.-20.11.) 120.00€PL i 1.800,00€FL	
5	Demokrate-Evropa sad-Još jači- Dragana Kažanegra Stanišić	22.10.	23.10.	24.10.	23.10.	Momčilo Leković	24.10.	(23.10-6.11.) 0.00€	(7-20.11.) 0.00€	
6	Za budućnost Budve (NSD, DNP, SNP, PZP, Ujedinjena, Demos, Prava CG, Radnička, Slobodna CG)	22.10.	25.10.	25.10.	20.10.	Šćepan Vavić	25.10.	(25.10-8.11.) 0.00€		
7	Dr Vujičić Božidar-Glas za promjene	11.10.	1.11.	11.11.		Božidar Vujičić				
8	Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)	22.10.	24.10.	25.10.	23.10.	Adis Balota	25.10.	(24.10-7.11.) 0.00€		

Tabela VI: Otvoreni žiro-računi i dostavljeni Izvještaji o prilogima pravnih i fizičkih lica

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOM NADZORU U TOKU IZBORNE KAMPANJE ZA IZBORE U SKUPŠTINI OPŠTINE BUDVA ODRŽANIM 17. NOVEMBRA 2024. GODINE

R. br.	Politički subjekat	Predizb. skupovi	Reklamni spotovi i reklamni materijali	Medijsko oglašavanje	Medijsko oglašavanje						Istraži vanje javnog mnjenj a	Opuno moćen i predst avnici	Režijski troškovi	Troško vi prevoz a	Ostali troškovi	Ukupno
					Internet oglašavanje	Baneri/saopšt enja na portalima	Štampani mediji	TV	Radio	Bilbordi						
BUDVA 2024.																
1	Grupa birača Budva naš grad-Nikola Jovanović	0.00	8,230.72	33,644.25	6,849.70	0.00	10,567.84	14,048.71	0	2,178.00	3,630	0.00	4,378.23	0.00	33.52	49,916.7
2	DPS - Za Budvu! Srcem i znanjem! Prof. dr Nikola Milović	19,343.73	18,995.79	16,958.19	0.00	0.00	0.00	0.00	0	16,958.19	0.00	0.00	2.00	517.57	0.00	55,817.2
3	URA-Blažo Rađenović- Drugačije!	870.26	4,844.05	4,057.15	2,121.15	0.00	0.00	0.00	0	1,936.00	0.00	900	176.38	0.00	1,401.45	12,249.2
4	Grupa birača "Pokret za grad - Đorđe Zenović"	0.00	2,600.00	12,920.32	1,998.92	0.00	0.00	0.00	0	10,921.14	0.00	0.00	242	0.00	19.26	15,781.5
5	Demokrate-Evropa sad-Još jači- Dragana Kažanegra Stanišić	4,187.50	20,730.72	39,588.74	4,292.01	7,018.00	0.00	1,452.00	0	26,545.90	0.00	0.00	5,009.08	0.00	1,739.14	71,255.1
6	Za budućnost Budve (NSD, DNP, SNP, PZP, Ujedinjena, Demos, Prava CG, Radnička, Slobodna CG)	121.00	13,749.23	67,144.39	18,800	503.12	0.00	12,858.07	0	34,983.20	0.00	0.00	0.00	0.00	1,403.71	82,418.3
7	Dr Vujičić Božidar-Glas za promjene	0.00	0.00	1,452.00	0.00	0.00	0.00	1,452.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	705.00	2,157.00
8	Evropski savez-Petar Odžić (SDP, SD, LP i Građani)	0.00	2,052.00	5,166.82	693.18	2,477.14	0.00	0.00	0	1,996.50	0.00	0.00	423.50	412.24	853.21	8,907.77
Ukupno		24,522.49	71,202.51	180,931.86	34,754.96	9,998.26	10,567.84	29,810.78	0	95,518.9	3,630	900	10,231.19	929.81	6,155.29	298,503.1

Tabela VII: Utrošena sredstava za izbornu kampanju prikazana u izvještajima